

MADEIRA

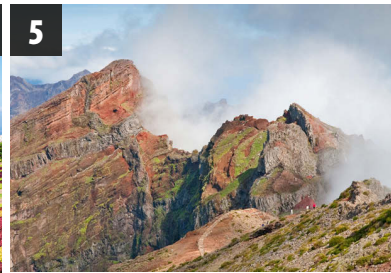

Inhoud

	4	Inleiding	
	4	10 plekken die je moet zien	
	6	Een rondreis op Madeira	
	8	Madeira met een klein budget	
	18	Geschiedenis	
	29	Bezienswaardigheden	
	29	Rondreizen	
	29	Funchal	
	45	Omgeving van Funchal	
	51	West-Madeira	
	60	De centrale hooglanden	
	65	Oost-Madeira	
	70	Porto Santo	
	77	Activiteiten	
	77	Sport en buitenactiviteiten	
	84	Shoppen	
	91	Cultuur en vermaak	
	92	Festivals	
	96	Nachtleven	
	97	Feesten en evenementen	
	100	Eten en drinken	
	112	Praktische reisinfo	
	126	Register	

10 dingen die je moet zien

7

1 HEUVELS EN BERGEN

Maak adembenemende wandelingen met spectaculaire uitzichten. Zie bladzijde 61.

2 ADEGAS DE SÃO FRANCISCO

Bezoek de oudste wijnkelders van Madeira die nog in gebruik zijn. Zie bladzijde 33.

3 MONTE

Een heuvelordje boven Funchal, bekend om zijn tuinen en sleeritjes. Zie bladzijde 45.

4 JARDIM BOTÂNICO

Bewonder de weelderige bloemenpracht. Zie bladzijde 43.

5 PICO DO ARIEIRO

Rijd boven de wolken naar de op twee na hoogste bergtop van Madeira. Zie bladzijde 60.

6 MUSEU DE ARTE SACRA VAN FUNCHAL

Vergaap je aan uitmuntende Vlaamse schilderijen. Zie bladzijde 36.

7 PORTO SANTO

Ontspan op de gouden zandstranden van het kleine zustereiland. Zie bladzijde 70.

8 LIDO'S EN NATUURLIJKE ZWEMBADEN

Geniet van een verfrissende duik in prachtige omgevingen. Zie bladzijde 79.

9 PALHEIRO-HUISJES

De traditionele rietgedekte huisjes in de Santana-streek worden nog altijd bewoond. Zie bladzijde 63.

10 SÃO VICENTE

Een van Madeira's mooiste dorpen, met vulkanische grotten vlakbij. Zie bladzijde 57.

8

9

10

Een rondreis op Madeira

DAG 1

Funchals hoogtepunten. Begin je bezoek in de historische wijk rond de Sé (kathedraal) en breng de rest van de dag door in de Quinta das Cruzes, een landhuis vol antiek en kunstvoorwerpen, en Adegas de São Francisco, waar je alles leert over de geschiedenis van Madeira's versterkte wijnen.

DAG 2

Markt en de oude stad. Struin, nog steeds in Funchal, door de Mercado dos Lavradores, een drukke markt met lederwaren en handwerk, naast fruit, groenten en vis. Dwaal daarna door de oude stad en geniet van de sfeer.

DAG 3

Kabelbanen en Monte. Geniet van het uitzicht vanuit de kabelbaan Teleférico do Funchal die vanuit de oude stad naar Monte zoeft. Verken hier de Jardim Tropical Monte Palace en glijd dan in een *carro de cesto* (rieten slee) de heuvel af.

DAG 4

Heuveltuinen. Breng de dag door in de Palheiro-tuinen, het mooiste groene juweel van Madeira. Het landgoed ligt op een heuvel, is maar een korte busrit vanuit Funchal en staat bekend om zijn exotische planten, wilde ravijnen, eeuwenoude bomen en wintercamelia's.

DAG 5

Berglandschap. Neem een bus of boek een tour naar Pico do Arieiro, de op twee na hoogste top van Madeira in het centrale hoogland. Het lijkt wel een maanlandschap, waar steile, kale vulkaanlandschappen roodgloeiend oplichten in de zon.

DAG 6

Verborgene vallei. Ga met de bus, auto of een tour naar het buitenaardse Curral das Freiras. Omringd door een ring van bergen was het lange tijd nauwelijks bereikbaar vanaf de kust. Het is een buitengewoon gezicht, met de steile hellingen bezaaid met terrassen.

DAG 7

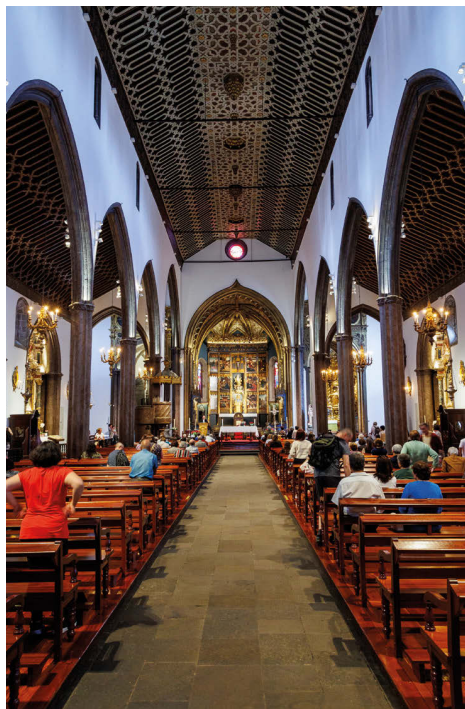
São Vicente en Porto Moniz. Het mooie dorpje São Vicente heeft een prachtige kerk en is pittoresk gelegen. Vanaf hier reis je verder naar Porto Moniz, waar je uitnodigende natuurlijke zwembaden, omzoomd door vulkanisch gesteente vindt.

DAG 8

Het slaperige zustereiland. Vlieg of neem de boot naar het eiland Porto Santo, met zijn 9 km lange gouden zandstrand. Verken dorpjes waar de tijd heeft stilgestaan, een ruig binnenland en duiklocaties, of doe een dutje op het strand.

Madeira met een klein budget

DAG 1

Kasseien en kerken. Wandel na het ontbijt door het historische centrum van Funchal en geniet van de elegante architectuur en de met mozaïek geplaveide straatjes en pleinen. Bezoek een paar kerken, zoals de Sé (kathedraal) met haar prachtige plafonds in Mudéjar-stijl, en de Igreja do Colégio aan het Praça do Município, versierd met fresco's, vergulde houtsnijwerken en decoratieve tegels. Halverwege de ochtend kan je een café binnenlopen voor een opkikkertje.

Stadsduik. Na de lunch kan je een frisse duik nemen in het Complexo Balnear do Lido, een openluchtzwembad aan zee. Je kan hier de hele middag ontspannen voor een bescheiden prijs. Twee uur voor sluitingstijd (19 uur) begint de zonsondergangssessie.

Poncha en petiscos. Geniet in de vroege avond van de sfeer, geluiden en geuren van Funchal. Drink een glas poncha (lo-kale punch) en proef wat petiscos (kleine hapjes) in een van de vele bars in het historische centrum. Pak voordat je naar bed gaat nog wat eten en drinken in voor morgenochtend en zet je wekker vroeg.

DAG 2

Hoogtes en uitzichten. Sta vroeg op, kleed je warm aan, neem je proviand mee en ga naar de bushalte Teleférico in Funchal – het vertrekpunt van de bus van Horários do Funchal naar Pico do Areeiro (die vertrekt om 6 uur). De rit duurt zo'n 45 minuten. Er zijn maar 31 zitplaatsen, dus het is verstandig om twee tot zeven dagen van tevoren te reserveren (tel. 291 705 555). Eenmaal boven kan je een paar uur genieten van het ruige berglandschap – genoeg tijd om ten minste een deel van het iconische PR1-wandelpad naar de hoogste top van Madeira, Pico Ruivo (7 km verderop), te bewandelen voordat de bus in de andere richting vertrekt. (Om 12.15 uur, maar controleer vooraf de vertrektijden.)

Koele kustsfeer. Terug in de oude stad van Funchal kan je lunchen en de nieuwste straatkunst bekijken. Later kan je een rustige wandeling maken langs de boulevard en ontspannen in het Parque de Santa Catarina, voordat je richting het hotelgebied in het westen van de stad gaat voor het happy hour.

Inleiding

De Madeira-eilanden zijn een eilandengroep die miljoenen jaren geleden door vulkaanuitbarstingen is ontstaan. Het hoofdeiland Madeira, een stipje in de Atlantische Oceaan, is dichtbegroeid met planten en bomen. Enorme, ruige bergen steken boven de wolken uit en geïsoleerde dorpjes hebben microklimaten. Spectaculaire kliffen storten zich in de branding eronder.

Hoewel de eilanden 2000 jaar geleden al bekend waren bij Romeinse en Carthaagse zeelieden, werd Madeira pas bewoond enkele decennia voordat Columbus naar Amerika voer. Het werd onderdeel van het Portugese rijk nadat zeevaarders het eiland in de 15de eeuw voor koning João I opeisten. Maar Madeira ligt dichterbij Afrika dan bij Lissabon. Het ligt 600 km voor de kust van Marokko en bijna 1000 km ten zuidwesten van de Portugese hoofdstad.

Naast Madeira zelf is er slechts één ander eiland in de eilandengroep bewoond: het dorre, veel vlakker vakantieoord Porto Santo.

WANNEER GAAN?

Madeira wordt door de Golfstroom verwarmd. Dit zorgt voor mild, subtropisch weer. Hoewel het eigenlijk het hele jaar door een vakantiebestemming is, zijn juli en augustus de piekmaanden, wanneer het het warmst, zonnigst en rustigst is. Het laagseizoen, de maanden november tot en met januari, is winderig, met meer dan tien keer zoveel regen per maand als juli, de droogste maand. Toch kan je midden in de winter op gemiddeld vijf uur zon per dag rekenen. Voor bloemen en trektochten zijn de lente en zomer het best, met bloeiende tuinen en bermen en warme, heldere lucht. Voor zwemmen in zee en andere watersporten zijn juli tot en met oktober het warmst. De meeste festivals vinden tussen Pasen en september plaats, maar er zijn enkele uitzonderingen. Kerstmis en Nieuwjaar worden bijvoorbeeld uitbundig gevierd en hotels zijn in deze periode vaak volgeboekt. Christoffel Columbus bezocht Porto Santo in de tweede helft van de 15de eeuw en trouwde met de kleindochter van de lokale gouverneur.

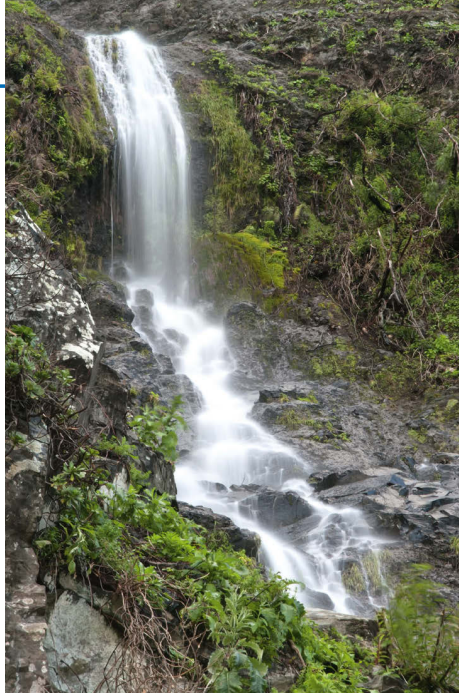
Natuurwonderen

Maar weinig plekken op aarde kunnen Madeira's natuurlijke rijkdommen evenaren, vooral op zo'n klein oppervlak. Het platteland barst van de kleurrijke bloemen en bomen: strelitzia's met hun feloranje, snavelachtige bloemen in open velden, geurige hortensia's langs wandelpaden aan de rand van bergterrassen, en privé- en openbare tuinen vol orchideeën, bougainvilles en jacarandabomen. Boomgaarden en plantages hangen vol met appels, peren, kersen, passievruchten, bananen en avocado's.

In de bergen stroomt water uit verborgen bronnen: tijdens een wandeling van één uur kom je misschien wel meer dan vijf watervallen tegen. Het koude water rond het eiland, ooit een belangrijk gebied voor walvisvangst, is nu een zeereservaat voor walvissen, dolfijnen en zeehonden. En dit alles het hele jaar door in een subtropisch klimaat, met een zuidelijk briesje en temperaturen van gemiddeld 22°C in de zomer en 17°C in de winter.

Grootte en bevolking

Madeira voelt groter dan het is: het is slechts 57 km lang en 22 km breed. Het bergachtige landschap zorgt ervoor dat afstanden zowel qua tijd als qua moeite enorm groot zijn. Vroeger was Madeira een geïsoleerd eiland: vóór de aanleg van snelwegen bezochten sommige dorpingen nooit de

In het binnenland zie je overal watervallen.

Funchal is een belangrijke havenstad.

hoofdstad Funchal (uitgesproken als 'foen-sjal'), laat staan het vasteland van Portugal.

Met een geschiedenis van emigratie en terugkeer, en de komst van bezoekende kooplieden en, tijdens een korte bezetting, een Brits garnizoen, vormen de eilandbewoners een wereldwijde mix: sommigen hebben Portugese of Noord-Afrikaanse voorouders, terwijl anderen van Noord-Europese afstammen. Nog altijd zoeken jonge, ambitieuze eilandbewoners hun geluk in het buitenland. De meest succesvolle keren terug en bouwen luxueuze villa's.

De hoofdstad

Funchal, gelegen aan de passagiershaven van Madeira, is de enige stad van betekenis. De witte huizen met pannendaken op pittoreske heuvels aan de steile baai verraden de rijkdom van het eiland.

Bijna de helft van de 251.000 inwoners van Madeira woont en werkt hier, waardoor sommige wijken soms druk aanvoelen. Desondanks is de hoofdstad prima te voet te verkennen, met aangename kustboulevards, een jachthaven, lommerrijke pleinen, geplaveide straten en volop cafés, restaurants, historische kerken en musea. Sommige bezoekers brengen hun hele verblijf in en rond Funchal door, waar ze kunnen kiezen tussen glanzende hoogbouwhotels in de *zona hoteleira*, stadshotels in het historische centrum of statige *quinta's* (villa's en landhuizen) uit het vreedzame verleden van Madeira.

Het landelijke binnenland

Funchal is de toegangspoort tot de rest van het eiland, waarvan de echte charmes beginnen in de heuvels op slechts enkele minuten buiten de stad. Spectaculaire tuinen, waaronder de Jardim Botânico en Quinta do Palheiro, liggen op slechts een korte bus-, taxi- of kabelbaanrit van de hoofdstad.

Kleinschalige landbouw domineert het landschap van het eiland en biedt werk aan ongeveer een vijfde van de bevolking. Afhankelijk van de hoogte, en of je je aan de warme zuidkust of de iets koelere noordkust bevindt, zie je terrassen met bananenplanten en wijnstokken die de drui-

DESERTAS EN SELVAGENS

Naast de twee bewoonde eilanden Madeira en Porto Santo bestaat de Noord-Atlantische eilandengroep uit nog vijf onbewoonde eilanden en talloze kleine rotsen en riffen. De eilanden vallen uiteen in twee groepen: de Ilhas Desertas (woestijneilanden) en de Ilhas Selvagens (wilde of woeste eilanden).

De eerste groep bestaat uit drie eilanden, waarvan het dichtstbijzijnde 12 km ten zuidoosten van Madeira ligt. Deze woestijneilanden liggen mijlenver van de Robinson Crusoe-idylle: ze zijn zo kaal en onherbergzaam dat, afgezien van een enkele geit en een enkel konijn, het opvallendste landdier een grote, giftige zwarte spin is.

Maar het zeeleven rond de eilanden is een heel ander verhaal. Af en toe worden er dolfijnen en schildpadden gespot en er is een kolonie zeer zeldzame mediterrane monniksrobben. Vogelaars zullen genieten van de kans om pijlstormvogels en stormvogels te zien. Mariene biologen en natuurbeschermers zijn de enige regelmatige menselijke bezoekers, want hoewel er in de zomer regelmatig excursieboten naar deze eilanden varen, is aanmeren alleen voor bevoegde personen toegestaan.

De twee Selvagens-eilanden, meestal Grande (Groot) en Pequena (Klein) genoemd, behoren alleen in naam tot Madeira. Ze liggen 285 km richting het zuiden, dicht bij de Canarische Eilanden dan bij Madeira. Net als de Desertas zijn ze volledig aan natuurbehoud gewijd.

ven voor de versterkte maderawijn opleveren. Er zijn winderige bergtoppen, rotsige kliffen en smaragdgroene valleien. Vanaf strategisch gelegen uitkijkpunten (*miradouros*) geniet je van betoverende panorama's en kijk je neer op dorpjes en terrassen die uit de bergen zijn gehouwen.

Dankzij nieuwe wegen en tunnels rijd je sneller dan ooit op Madeira rond, hoewel de mooiste uitzichten zijn weggelegd voor wie haarspeldbochten van bergwegen en kustwegen volgt, afkoelt onder watervallen en steeds stopt voor spectaculaire vergezichten. Wandelen op Madeira is zelfs nog beter: het is een paradijs voor natuurliefhebbers, of je nu van rustige wandelingen of uitdagende trektochten houdt. Het irrigatiesysteem van Madeira, bekend als *levada's*, voert water vanuit de

Ponta de São Lourenço, het meest oostelijke puntje van Madeira

bergen via glooiende hellingen naar beneden en vormt een kant-en-klaar netwerk van wandelpaden. De kanalen, die samen een lengte hebben van ruim 2100 km, lopen rondom het eiland en hebben over de hele lengte vlakke voetpaden. Wandelaars van alle leeftijden en niveaus hoeven alleen maar een *levada* te vinden om te genieten van een van de mooiste landschappen ter wereld. Verschillende wandelroutes (zie bladzijde 77) behoren tot de hoogtepunten van Madeira.

Met zo'n adembenemend landschap en een constant aangenaam klimaat zou het misschien oneerlijk zijn om te verwachten dat de natuur ook nog eens voor kilometerslange